

**COMPETENȚA INFORMAȚIONALĂ A SPECIALISTULUI
PRIN PRISMA PROIECTELOR INTERNAȚIONALE****Elena STRATAN,**șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate,
BȘ USARB, e-mail: elena.stratan1@gmail.com

„Competențele informaționale constituie factorul cheie în educația pe parcursul întregii vieți. Acestea sunt primul pas pe calea realizării scopurilor educaționale. Cetățenii trebuie să-și dezvolte competențele lor informaționale de-a lungul întregii vieți, dar mai ales, în anii de studii și bibliotecarii, ca membri ai comunității educaționale și specialiști în domeniul activității cu informația, trebuie să învețe să joace rolul principal în asigurarea culturii informației. Folosind capacitățile lor creative și posibilitățile profesionale și sprijinindu-se pe programe integrate în cursurile de instruire, bibliotecarii trebuie să contribuie activ la procesul educațional, ajutând studenții în aspirațiile lor de acumulare și perfecționare, de cultivare a deprinderilor și abilităților, cunoștințelor și valorilor, necesare pentru a continua studiul pe parcursul întregii vieți”. (Jesus Lau. Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți, 2010).

Cultura informației „abilitatea de a obține, evalua și utiliza informații oferite de o varietate de surse” fiind un produs al societății informaționale este cheia pentru educația permanentă, devenind un brand important pentru instruirea de-a lungul întregii vieți. „Persoana care posedă o cultură a informației este capabilă să înțeleagă necesitatea informației și o poate găsi, evalua și utiliza eficient” (Asociația Bibliotecilor Americane (ALA, 1998), definiție în general acceptată și fiind cea mai utilizată de către bibliotecari și specialiștii din domeniu.

„Dacă bibliotecarii nu vor fi relevanți, nu vor cunoaște bine Internetul, bazele de date valoroase și credibile, nu vor introduce servicii electronice noi, nu vor multiplica și diversifica oportunitățile pentru utilizatorii săi, bibliotecile nu vor putea supraviețui”, menționa Jerald Cavanagh BSc Econ, MSc, MA, Institute Librarian, Limerick Institute of Technology la trainingul cu bibliotecarii bălțeni.

Evoluția societății contemporane solicită noi competențe atât utilizatorului cât și bibliotecarului, standardele internaționale privind cultura informației (accesul, evaluarea și utilizarea informației) adaptându-se din mers necesităților reale ale instituțiilor, țărilor. Aplicarea Standardelor IFLA privind cultura informației, angajamentul instituțional, managementul procesului de instruire (programe, curricule), formarea profesională instituțională - sînt pîrghii relevante care facilitează procesul dezvoltării competențelor informaționale ale utilizatorilor în instituțiile bibliotecare.

Mai mult ca atît, aici se vor înscrie și beneficiile aduse în cadrul proiectelor internaționale care sînt aplicate cu succes în RM, în special cursurile de Cultură a informației, implicarea bibliotecarilor în sesiuni de training, instruire informațională etc. Numeroase cursuri de alfabetizare informațională vor fi organizate în scopul instruirii formatorilor, care vor prelua pe viitor oferirea de cursuri suplimentare pentru studenți în conformitate cu curriculumul de studii sau în baza liberei alegeri a studenților. Personalul Bibliotecii va crește abilitățile sale profesionale în timpul workshop-urilor, va avea vizite de studiu și alte evenimente în cadrul proiectului, care le vor permite să se integreze în comunitatea profesională internațională. Implementarea ideilor din proiect va avea un impact pozitiv asupra stabilirii circumstanțelor de instruire pentru nivelul comunitar din Moldova pe tot parcursul vieții.

Conform Raportului analitic *Information literacy in the context of higher education in Moldova*, realizat în cadrul Proiectului TEMPUS – Modern Information Service for Improvement Study Quality - MISISQ, WP 3 Cultura informației, disciplina Cultura informației este predată în cele 7 universități participante (Biblioteca Științifică Medicală USMF „Nicolae Testemițanu”, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca Centrală Universitară a Universității de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică Republicană Agricolă a Universității Agrare, Biblioteca Universității Tehnice din Moldova, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice, Biblioteca Universității Pedagogice „Ion Creangă”) în diverse forme: cursuri universitare, cursuri curriculare independente, cursuri extra-curriculare, cursuri pentru profesori, prezentări, prelegeri, excursii la biblioteci, training-uri etc. Deși la nivel de republică prin Hotărîrea nr.1/9 din 8.11.2002 Colegiul Ministerului Educației a aprobat Programul cursului Bazele Culturii Informației și a recomandat introducerea acestuia în procesul educațional al instituțiilor de învățămînt superior din Republica Moldova (Buletin informativ / Ministerul Educației al Republica Moldova.- nr.3.- P. 115-120), dar cu regret nu este aplicat în toate instituțiile. Actualmente, aceste experiențe solicită integrarea nemijlocită într-un Curriculum National actualizat.

La Universitarul bălțean disciplina „Bazele Culturii Informației” în conformitate cu ordinul rectorului nr. 05-596 din 26.10.2012, a fost inclusă în planurile de învățămînt la toate specialitățile ca disciplină obligatorie de formare a abilităților și competențelor generale, în volum de 30 de ore (1 credit), responsabilitatea în promova-

rea acestei discipline revenind Bibliotecii Științifice. Anual 10 bibliotecari realizează norma didactică, circa 450 de ore în 38-45 grupe academice de la toate Facultățile (anul I) și Liceul Teoretic Republican "Ion Creangă".

Actualmente, Biblioteca Științifică USARB participă în două Proiecte internaționale, realizarea căror va facilita dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă, conectarea instituției la tendințele europene în instruirea studenților și formarea cercetătorilor la nivel universitar și postuniversitar, promovarea culturii informației pentru asigurarea utilizării eficiente a resurselor informaționale pe plan național și internațional.

Derularea proiectelor: Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova (2016); ERASMUS+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior - *Capacity Building in the Field of Higher education (CBNE)* - Biblioteca din rețea - Servicii de suport: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor, 2015; TEMPUS – Modern Information Service for Improvement Study Quality - Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor- MISISQ (2014-2016) a inclus o serie de sesiuni de instruire, training-uri, alfabetizare informațională cu destinația în orașele Cluj, Brașov, România, Chișinău, Bălți...

În vederea identificării necesitatilor de instruire a bibliotecarilor formatori în cadrul proiectului MISISQ a fost realizat CHESTIONARUL de studiu al serviciilor de informare / bibliotecilor din Republica Moldova. În urma analizei Grupul de lucru WP3 *Cultura informației* (Andrei Achimas Cadariu, Laura Petrauskienė, Elena Harconita, Silvia Ghinculov, Larisa Levinoka) a stabilit agenda pentru 2 sesiuni de instruire care a inclus subiectele: Identificarea necesităților de informare, principii structura și acces la baze de date. Regăsirea informațiilor pe Internet– motoare de căutare, rețele sociale, rețele profesionale; Căutarea în baze de date: strategii, câmpuri de căutare, filtre, operatori logici, gestiunea rezultatelor; Bazele de date și serviciile specifice marilor distribuitori: Elsevier (ScienceDirect, SciVal), Wiley, SpringerLink...; Evaluarea rezultatelor și performanței în cercetare – principii de scientometrie, baze de date specifice. Exerciții practice în Web of Science, Journal Citation Report, Scopus, Google Scholar; Instrumente de descoperire a informației din baze de date multiple: prezentare și principii generale. Instruire practică în PRIMO, componenta specifică ALEPH, implementată în Republica Moldova; Procesul de cercetare și publicare: citarea bibliografică, stiluri de referințe, adecvarea stilurilor la domeniu și la cerințele publicațiilor. Softuri personale de gestiune a informației, exerciții practice cu EndNote, Mendeley, Zotero; Comunicarea informației. Etica utilizării informației. Plagiatul / Detectarea plagiatului / Metode de evitare a plagiatului; Managementul datelor de cercetare – standardele europene; Metodologie de predare/instruire utilizatori: principii de alcătuire, structurare a PPT, tutorialelor online, softuri specifice de elaborare a tutorialelor online; Instruire practică în crearea de tutoriale online: CamStudio, soft de înregistrare și captura live de ecrane.

În perioada 9-16 martie 2016, bibliotecarii bălțeni au participat la sesiunea de training privind WP3 *Cultura informației* în cadrul Proiectului Tempus „Modern Information Services for Improvement Study Quality” (România, Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”). Cursul de Formare a formatorilor susținând ridicarea nivelului de alfabetizare informațională al studenților și cercetătorilor, va permite utilizarea efectivă și eficientă a resurselor informaționale și îmbunătățirea comunicării internaționale științifice.

Obiectivul de bază al proiectului ERASMUS+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior - *Capacity Building in the Field of Higher education (CBNE)* este consolidarea și modernizarea bibliotecilor și îmbunătățirea nivelului de competențe și abilități a personalului de bibliotecă în Instituțiile superioare de Învățământ în Armenia, Moldova și Belarus, prin dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă.

Curriculum-ul oferă o gamă completă de module moderne de competențe în bibliotecă și cursuri pentru personalul de bibliotecă care lucrează în țările partenere vizând personalul de toate nivelurile. Este o inovație în dezvoltarea personalului de bibliotecă și furnizarea de servicii noi de bibliotecă pentru țările partenere cu un program modern și original.

Pe 4-5 aprilie 2016, o nouă oportunitate susținută de trainerii internaționali de la Institutul de Tehnologii din Limerick, Republica Irlanda, vine să sporească cunoștințele și abilitățile profesionale ale colaboratorilor USARB. 33 bibliotecari au fost selectați și instruiți în Training-ul ESP *English for Specific Purposes* - Engleză pentru scopuri specifice (biblioteci, terminologie de bibliotecă și acces la bibliotecă), care a inclus temele: Abilități de marketing pentru bibliotecari - teorie și practică, crearea strategiilor de sensibilizare pentru toți studenții și utilizatorii bibliotecii, inclusiv a persoanelor cu necesități specifice; Managementul esențial și formarea aptitudinilor pentru bibliotecari, precum standardele internaționale de IFLA, ISO, Biblioteca Congresului, NISO; Informații și cultivarea aptitudinilor de cercetare a utilizatorilor; Biblioteca Electronică.

Bibliotecarii din Bălți au fost și sînt întotdeauna deschiși spre tot ce este nou, sînt gata să colaboreze cu toți partenerii de proiect în vederea menținerii unui suport de rețea pentru servicii info-bibliotecare, participarea lor în aceste Proiecte amplificînd și mai mult statutul și rolul inovator al instituției bibliotecare în comunitatea academică, deschiderea spre valorile și standardele europene pentru un învățămînt superior de calitate.